PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Suurin virhe, mikä tavallisesti tehdään kasvatuksessa, on se, että ei totuteta lapsia omintakeiseen ajatteluun. **DORIS LESSING**

10.02.14

Aurinko nousee

Helsingissä kello 8.13
ja laskee kello 16.57
Oulussa kello 8.36
ja laskee kello 16.30
Utsjoella kello 9.10
ja laskee kello 15.44

Päivän sana

10.2. Totisesti: joka antaa teille maljallisen vettä sen tähden, että te olette Kristuksen omia, ei jää palkkaansa vaille. Mark. 9:41

11.2. Sitten hän siirsi Mooseksen saamaa henkeä näihin seitsemänkymmeneen vanhimpaan, ja kun henki laskeutui heihin, he joutuivat profeetalliseen hurmokseen. 4. Moos. 11:25

Nimipäiviä

Tänään maanantaina: Elina, Ella, Ellen, Elna
Huomenna tiistaina: Talvikki

Mietelause

Suurin virhe, mikä tavallisesti tehdään kasvatuksessa, on se, että ei totuteta lapsia omintakeiseen ajatteluun.

Doris Lessing

KUOLLUT

Maanviljelysneuvos Esko Pekonen

Maanviljelysneuvos Esko Pekonen kuoli 27.1.2014 Mikkelin terveyskeskussairaalassa. Hän oli syntynyt Mikkelin maalaiskunnassa 19.6.1923.

Yhteistyöni Eskon kanssa alkoi vuonna 1978, kun minut valittiin kunnanjohtajaksi Mikkelin maalaiskuntaan. Tämä oli Esko Pekosen kotikunta, jonka valtuutettuna hän oli 42 vuotta. Tästä ajasta hän oli puheenjohtajana 36 vuotta.

Esko Pekonen oli nopeaälyinen, asioihin perehtyvä luottamushenkilö, joka antoi virkamiehille liikkumatilaa, mutta halutessaan puuttui napakasti asioiden kulkuun. Hänen asiantuntemustaan ja sovittelevaa mieltään tarvittiin monissa kuntien yhteistyöelimissä.

Merkittävän päivätyön hän teki Suomen Kunnallisliiton hallituksen puheenjohtajana. Tasavallan presidentti myönsi hänelle kunnallisneuvoksen arvon vuonna 1973.

Esko Pekonen oli Keskustapuolueen kansanedustaja 1970–1972 ja 1975–1983. Presidentin valitsijamies hän oli vuosina 1978, 1982 ja 1988.

Osuustoiminta oli Esko Pekoselle luonteva tapa toimia. Häneltä riitti aikaa muun muassa Suur-Savon osuuskaupalle, Etelä-Savon osuuspankille, Mikkelin osuusmeijerille, Valiolle, Osuusteurastamo Karjaportille, Tuottajain lihakeskuskunnalle ja Pellervo-seuralle. Paikallisista toimijoista hänelle olivat tärkeitä Suur-Savon Sähkö ja Mikkelin puhelinyhdistys. Kaikissa hän oli pitkäaikainen vaikuttaja, useimmiten puheenjohtajana. Nämä ansiot toivat hänelle maanviljelysneuvoksen arvon vuonna 1987.

Esko Pekonen kuului ikäluokkaan, joka uhrasi elämästään sodassa monta vuotta isänmaalle. Sotilasarvoltaan hän oli yliluutnantti.

Lenjuksen sukutilalla Porrassalmella on harjoitettu Esko Pekosen isännyyden aikana voimaperäistä maataloutta. Erityisen tärkeätä hänelle oli karjanjalostus. Tätä kautta hänellä oli luottamustoimia muun muassa Suomen Kotieläinjalostusyhdistyksen johtokunnan puheenjohtajana.

Tilan pitoa jatkaa hänen poikansa Petri puolisonsa Jonnan kanssa. Toinen poika Osmo on tunnustettu matemaatikko ja humanisti.

Esko nautti myös isoisän roolista, kun sai samassa pihapiirissä seurata neljän lapsenlapsen kasvamista.

Näin poikkeuksellisen laaja yhteiskunnallinen vaikuttaminen ei olisi ollut mahdollista, jollei kotona olisi ollut tukena Meeri-vaimo, pojat ja hyvät työntekijät.

Esko Pekonen tapasi usein sanoa, että ”elämä on monisäikeistä”. Nyt hänen elämänsä säikeet on sidottu yhteen. Häntä kaipaamaan jäävät omaisten lisäksi monet ystävät ja heidän yhteisönsä, jotka muistavat kiitollisuudella ja kunnioituksella hänen elämäntyötään.

JUHANI ALANEN
Emeritus Mikkelin maalaiskunnan kunnanjohtaja.

Sarka etsii kesäkohdetta

Suomen maatalousmuseo Sarka etsii kesän 2014 kesäkohdetta. Kesäkohteena voi olla ei-ammatillisesti hoidettu museo, kokoelma tai muu vastaava kohde.

Kohteen aihepiirin tulee käsitellä maatalouden tai maaseudun historiaa tai nykyaikaa. Tarkoituksena on nostaa maataloushistorian harrastuksen ja paikallisen kulttuuritoiminnan arvostusta.

Kesäkohde on Suomen maatalousmuseon etänäyttelynä yhden kesän ajan.

Kohteen on oltava toiminnaltaan aktiivinen ja oman esineistönsä tai rakennuskantansa tarinat tunteva. Kohdetta tulee hoitaa jatkuvuudella ja asianmukaisesti. Kohde voi sijaita missä päin Suomea tahansa.

Kesäkohteeksi voi hakea lähettämällä vapaamuotoinen hakemus helmikuun loppuun mennessä Suomen maatalousmuseo Sarkaan.

Hakemuksessa pitää olla kuvaus kohteesta sekä liitteenä esimerkiksi esite, valokuvia, kuvailu kokoelmista, toimintasuunnitelma tai selostus siitä, mikä erityinen piirre kohteella on. Valittu kohde julkistetaan 2. huhtikuuta.

Sarka hakee kesäkohdetta nyt seitsemännen kerran. Viime vuonna kesäkohteena oli Liehtalanniemen perinnetila Puumalassa. Tätä ennen kesäkohteet ovat sijainneet Eurajoella, Vuolijoella, Yläneellä, Korpilahdella sekä Nilsiässä.

MT

Jugurtti auttaa diabeteksen ehkäisyssä

Paljon vähärasvaista jugurttia syövät saattavat brittitutkimuksen mukaan välttyä aikuistyypin diabetekselta muita helpommin. Myös vähärasvainen tuorejuusto saattaa auttaa diabetesriskin pienentämisessä. Brittitutkimuksesta kertoi ensimmäisenä Uutispalvelu Duodecim.

Diabetologia-lehdessä julkaistut tulokset osoittavat suhteellisen pienten jugurttimäärien liittyvän diabetesriskin pienentymiseen. Jo syömällä 125 grammaa vähärasvaista jugurttia viikossa diabetesriski pysyy 24 prosenttia pienempänä kuin henkilöillä, jotka eivät syö lainkaan jugurttia.

Jugurtin lisäksi samansuuruinen vaikutus liittyy muihin vähärasvaisiin hapattamalla valmistettaviin maitotuotteisiin kuten tuorejuustoihin ja rahkavalmisteisiin. Yhteyteen ei vaikuta muu ruokavalio, ikä, sukupuoli, elintavat, painoindeksi eikä mahdollinen perinnöllinen diabetesalttius.

Muut maitotuotteet eivät tässä tutkimuksessa liittyneet diabetesriskiin riippumatta niiden rasvapitoisuudesta.

Tutkijat korostavat, ettei heidän tutkimuksensa pysty aukottomasti osoittamaan, että diabetesriski pieneni vain ja ainoastaan jugurtin ansiosta. Hapatetuissa maitotuotteissa on kuitenkin monia ainesosia, jotka voisivat selittää yhteyden. Yksi selitys voi olla myös hapatettujen tuotteiden probiootiset suolistovaikutukset.

MT

HELSINGIN YLIOPISTOMUSEO

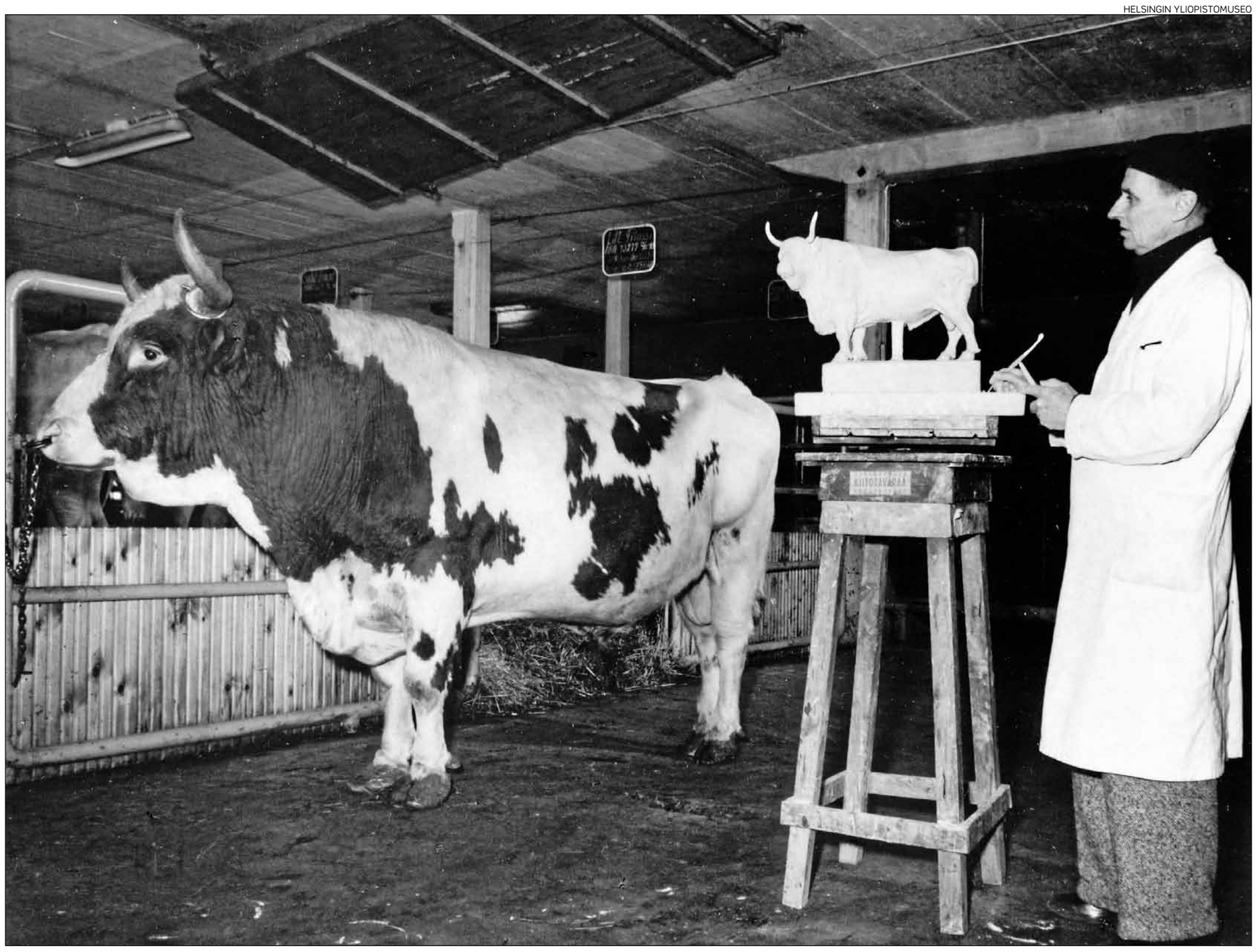

Anton Ravander-Rauas muotoili pienoisveistoksen ayrshiresonni Littoisten Prinssistä Westerkullan kartanossa Kirkkonummella vuonna 1955.

Veistäjä ikuisti muotovaliot

Itseoppinut kuvanveistäjä Anton Ravander-Rauas kuvasi veistoksissaan kotieläimiä. Nyt Helsingin yliopistomuseo on koonnut näyttelyn kokoelmissaan olevista teoksista.

Yli neljänkymmenen vuoden aikana, vuosina 1927–1969, kuvanveistäjä **Anton Ravander-Rauas** ikuisti eläinmuotokuviinsa kuuluisia hevosia, ravikuninkaallisia, ennätyslehmiä, huippusonneja ja muita valioyksilöitä.

Taiteilija kuvasi teoksissaan kaikki muut suomalaiset kotieläinlajit, mutta yhtään kissaa ei hänen tuotannossaan ole.

Yliopistomuseon näyttelyssä on 40 niistä 112 originaaliveistoksesta, jotka Ravander-Rauas luovutti yliopiston maatalousmuseolle Viikkiin vuonna 1971 kuvanveistäjäveistäjäuransa päätettyään. Maatalousmuseo suljettiin vuonna 2011, ja muotokuvat jäivät yleisön ulottumattomiin.

Näyttelyssä on 32 täysplastista veistosta ja kahdeksan reliefiä. Hevosmuotokuvista kuuluisimpia ovat C.G.E. Mannerheimin lämminveriset ratsut Andermann ja Kate sekä suomenhevosten kuuluisa kantaisä, huippujuoksija ja ravikuningas Murto.

Kaikki suomenkarjaa edustavat lehmärodut ovat näyttelyssä mukana sekä joitakin kuuluisia ayrshire-rodun yksilöitä, kuten huippusonnit Littoisten prinssi ja Mäkimattilan Inssi.

Koirista esillä on muun muassa saksanpaimenkoira Sotakoira Marski, jonka valoksilla hankittiin varoja sotasokeiden auttamiseksi.

Ravander-Rauaksen ensimmäinen veistos oli vuonna 1927 valmistunut Metso soitimella.

TIMO HUVILINNA/HYM

Lapinlehmä Mansikki sai muotokuvansa vuonna 1935 Rovaniemellä.

Suomenajokoira muotovalio Vainion-King on yksi varhaisimmista Ravander-Rauaksen täysplastisista eläinveistoksista, jonka valoksilla hän osallistui myös taidenäyttelyihin.

Presidentti Urho Kekkosen Neuvostoliitosta lahjaksi saamat orlov-ori Lento ja -tamma Kaunotar ikuistettiin muotokuviksi 1960-luvun vaihteessa.

Sitä seurasivat kennelharrastuksen innoittamina tuttaville tehdyt koiraveistokset. Myös hänen uransa viimeinen teos kuvasi koiraa, vuonna 1969 valmistunut muotokuva suomenajokoira Linistä.

Maataloushallitus tilasi Ravander-Rauakselta veistokset Suomen kotieläinlajeista 1930-luvulla koulujen opetusmateriaaliksi. Eläinmuotokuvia häneltä tilasivat myös eri eläinjalostusyhdistykset ja ministeriöt lahja- ja muistoesineiksi.

Kotieläinmuotokuvat on valettu kipsiin, yleensä kokoon 1:6. Useimmat niistä on myös väritetty mallien luonnollista olemusta vastaaviksi.

Ravander-Rauas teki myös joitakin julkisia veistoksia. Niistä tunnetuin on pronssiin valettu, vuonna 1965 valmistunut Pässi Savonlinnan Tallisaaressa, Olavinlinnan kupeessa.

Ravander-Rauaksen Muotovalioita on Helsingin yliopistomuseon viimeinen näyttely museon nykyisissä tiloissa Arppeanumissa. Museon uusi päänäyttely avautuu Helsingin yliopiston päärakennuksessa maaliskuun lopulla 2015.

MAIKKI KULMALA
Muotovalioita – Anton Ravander-Rauaksen eläinmuotokuvia vuosilta 1927–1969. Helsingin yliopistomuseo Arppeanum, Snellmaninkatu 3. 1.6. asti.

Ars Fennica -ehdokkaat näyttävästi Kiasmassa

Nykytaiteen museo Kiasma esittelee tämän vuoden Ars Fennica -ehdokkaiden monipuolista kuvataidetta.

Taitelijapari **Visa Suonpään** ja **Patrik Söderlundin** eli IC-98:n Abendland-teoksessa katsoja joutuu keskelle maisemaa, jossa puu käy läpi hitaita muodonmuutoksia.

Teoksella ei ole alkua eikä loppua, ja se jää katsojan tulkittavaksi. Kahden seinän kokoinen animaatio, jota säestää **Max Savikankaan** musiikki, luo jännittävän ja synkeän tunnelman lähes pimeään huoneeseen.

Taiteilijoiden mukaan teos kuvaa tulevaisuutta, jossa ihmistä ei enää ole.

Muut palkintoehdokkaat ovat **Riitta Ikonen**, **Leena Nio**, **Pauliina Turakka Purhonen** sekä taitelijapari **Tellervo Kalleinen** ja **Oliver Kochta-Kalleinen**.

Teoksissa on animaatioita, valokuvia, videoinstallatiota, öljymaalauksia, kangasveistoksia ja keramiikkaa. Teokset ovat Kiasmassa esillä kevään ajan.

MARKUS LEPISTÖ

IC-98: Abendland (II: The Place That Was Promised). 2013.

KANSALLISGALLERIA/PETRI VIRTANEN

Pauliina Turakka Purhonen: Paratiisin vartija. 2013.

» Taiteilijoiden mukaan teos kuvaa tulevaisuutta, jossa ihmistä ei enää ole.

Suomen merkittävin kuvataidepalkinto Ars Fennica -palkinto jaetaan nyt 21. kerran, ja sen suuruus on 40 000 euroa. Palkinnon myöntää **Henna** ja **Pertti Niemistön** kuvataidesäätiö tunnustuksena korkeatasoisesta ja persoonallisesta taiteellisesta työstä. Sen tarkoituksena on avata suomalaiselle kuvataiteelle uusia kansainvälisiä yhteyksiä ja innostaa taiteilijoita heidän luovassa työssään.

Maalis–huhtikuun vaihteessa julkistettavan palkinnon saajan valitsee turkkilainen nykytaiteen tutkija ja kuraattori **Vasif Kortun**. Hän vierailee 7.–9. helmikuuta tutustumassa näyttelyyn ja taiteilijoihin.

Myös yleisö pääsee Kiasmassa äänestämään omaa suosikkiaan. Näyttelyn yhteydessä julkaistaan taiteilijoiden tuotantoa esittelevä Ars Fennica 2014 -e-kirja.

TUULI TURTOLA

Ars Fennica 2014 -ehdokkaiden yhteisnäyttely nykytaiteen museo Kiasmassa Helsingissä 20.4. asti

Suomalaiskirjallisuutta vahvasti Saksan messuilla

Suomi on lokakuussa teemamaana Frankfurtin kirjamessuilla, mutta kirjallisuusohjelma saksankielisessä Euroopassa käynnistyy jo maaliskuisilta Leipzigin kirjamessuilta ja jatkuu koko loppuvuoden.

Kaikkiaan saksankielisessä Euroopassa esiintyy teemavuoden aikana runsaasti yli sata suomalaiskirjailijaa, kääntäjää ja keskustelunvetäjää. He edustavat lasten- ja nuortenkirjallisuutta, kauno- ja tietokirjailijoita sekä sarjakuvataiteilijoita.

Suomen kirjallisuuden saksannoksia, uusintapainokset mukaan lukien, julkaistaan noin 140, kun niitä yleensä ilmestyy vuosittain noin 30.

Leipzigin kirjamessut ovat saksankielisen Euroopan toiseksi suurin kirjatapahtuma ja Frankfurtin kirjamessut ammattilaistapahtuma.

MT